

Contracten met NBC en ABC zullen zeker volgen. Men hoopt dat de Chinezen begrijpen dat ze op deze wijze een revolutionaire daad stellen. De Bende van Vier was klein bier vergeleken met de Bende van Drie.

Ik zeg dit alles niet uitsluitend om een effect te bereiken, want ik wens, tot besluit, dat jullie zouden begrijpen dat er twee manieren zijn om de geest van een cultuur te doen verschrompelen. Bij de eerste methode - de Orwelliaanse - wordt cultuur een gevangenis. Bij de tweede - de Huxleyaanse - wordt cultuur een burlesque. De eerste is voor ons veel eenvoudiger te identificeren en te bestrijden. Alles in onze achtergrond heeft er ons op voorbereid een gevangenis te herkennen en te weerstaan, wanneer de muren zich rondom ons beginnen te sluiten. Het is onwaarschijnlijk dat we onverschillig zullen staan ten aanzien van de stemmen van de Sakharovs, de Timmersmans en de Walesa's. We nemen de wapens op tegen een dergelijke oceaan van problemen, gesteund door de geest van Luther, Milton, Bacon, Voltaire, Goethe en Jefferson. Maar wat indien er geen angstkreten zijn die kunnen gehoord worden? Wie is bereid de wapens op te nemen tegen een oceaan van vermaak? Bij wie moeten we ons beklag maken, en wanneer, en op welke toon, wanneer ernstige uiteenzettingen ontaarden in gegiechel? Ik vrees, dames en heren, dat onze filosofen ons tot nog toe geen leidraad hebben verschaft in deze problematiek.

feiten en meningen uit de media- wereld

KRIS VANSTAPPEN

EN

WIM VAN DER BIESEN

Nadat ze in Groot-Brittannië en Duitsland reeds huis had gehouden sloeg de VIDEO NASTIES'-KOORTS ook toe in België. Volksvertegenwoordiger Alfons Coppieters diende op 25 februari in de Kamer van Volksvertegenwoordigers een wetsvoorstel in "tot reglementering van de verkoop en het verhuren van cinematografische of magnetisch geregistreerde films aan minderjarigen beneden de achttien jaar". In een interview met Marcel van Nieuwenborgh in De Standaard van 8 maart lichtte de heer Coppieters zijn initiatief toe. Indien de volksvertegenwoordiger zijn zin krijgt zou in de toekomst elke videofilm, die men op de Belgische markt zou willen verkopen, voorgelegd moeten worden aan de Filmkeuringscommissie van het Ministerie van Justitie, die de prent 'kinderen toegelaten' of kinderen niet toegelaten' zou quoteren. Het oordeel van de keurraad zou op alle banden aangebracht worden, waarbij straffen worden voorzien voor de verkoop van video banden aan jongeren die deze, volgens het oordeel van de keurraad, niet mogen zien. De heer Coppieters noemt zijn voorstel zelf "bewust zo rudimentair mogelijk geformuleerd" en gaat een aantal fundamentele problemen niet uit de weg. Zo steunt het Belgische keuringssysteem nog steeds op de wet van 1 september 1920, waardoor een enkelvoudige 16-jaar-grens werd ingesteld, een maat die weinig geschikt is om een genuanceerde quotering uit te spreken. Bovendien moet men op dit ogenblik slechts die bioscoopfilms, die men 'kinderen toegelaten' wil laten verklaren, voorleggen aan de Filmkeuringscommissie. Volksvertegenwoordiger Coppieters hoopt dat, vanuit een discussie over eventuele amendering van het wetsvoorstel, deze moeilijkheden zullen kunnen verholpen worden.

In de Franse Gemeenschapsraad diende de minister voor het Waalse Gewest, Damseaux, een voorstel van decreet in, dat personen, die kunnen bewijzen dat ze GEA-BONNEERD zijn op een Franstalig of Duitstalig DAGBLAD, VRIJ wil stellen van de betaling van het KIJK- EN LUISTERGELD. Volgens Damseaux zou de dagbladpers hiervan zeker profiteren. In de eerste plaats zou het aantal lezers verhogen. Dit zou met zich meebrengen dat de prijzen, die de dagbladen voor hun publiciteit kunnen vragen, zouden omhoog gaan. De kranten zouden bovendien verzekerd zijn van vaste inkomsten bij het begin van elk jaar.

De minderopbrengsten voor de RTBF, die mogelijk uit de uitvoering van het decreet zouden voortvloeien, zouden gecompenseerd worden door aan de RTBF een deel van de inkomsten toe te kennen, die zouden voortkomen uit de invoering van handelsreclame op deze zender.

Bij dit voorstel worden nogal wat vragen gesteld. De dagbladverkopers, in de eerste plaats, vrezen voor hun inkomsten. Verder is het kijk- en luistergeld een nationale belasting, waar niet zomaar een gewest een regeling aan kan opleggen. Tenslotte zou één en ander en ander het pluralisme van de pers kunnen aantasten.

Volgens gemeenschapsminister Poma betaalde de BRT in 1979 1.525 dollar huurgeld voor een aflevering van het Amerikaanse feuilleton DALLAS (toen was dat ongeveer 50.000 BF). IN 1984 koste een aflevering reeds 2.350 dollar of ca. 140.000 BF.

Op 17 april bleven de NEDERLANDSE RADIO EN TELEVISIE stom door een STAKING van het omroep personeel. De stakingsbereidheid varieerde vrij sterk binnen de verschillende omroeporganisaties, gaande van praktisch nul bij Veronica, TROS en EO tot volledig bij de VARA. De staking is een gevolg van de verwerping van de KAO voor werknemers van de NOS door minister Brinkman. Deze meende dat de in oktober 1984 afgesloten overeenkomst te sterk afweek van de arbeidsomstandigheden in de openbare sector en dat ze zou kunnen leiden tot een verhoging van het kijk- en luistergeld.

Woensdag 26 april 1985 werd een SAMENWERKINGSAKKOORD ondertekend tussen AUDIOPRESSE — dat de belangrijkste Franstalige kranten groepeerd — en RTL. Overeenkomstig dit akkoord krijgen de Franstalige kranten een serieuze inbreng in de nieuwberichterij van RTL, en kunnen zij tevens rekenen op een aandeel in de reclame-inkomsten van het commerciële station.

De RTBF is hoegenaamd niet te spreken over dit akkoord. Als gevolg ervan valt de Franstalige Belgische televisie immers uit de boot voor mogelijke toekomstige reclamewerving.

Van de zijde van AUDIOPRESSE — waar

'La Wallonie', 'La Cité' en 'Le Drapeau Rouge' geen deel van uitmaken — stelt men dat het door RTL geformuleerde voorstel veel concreter was dan de vage beloften die door de RTBF werden gemaakt.

Concreet zal AUDIOPRESSE minstens 34% van de aandelen van de nieuw opgerichte maatschappij bezitten. Deze maatschappij zal, zoals in het regeringsbesluit betreffende de etherreclame werd gesteld, voor het Belgische Franstalige landsgedeelte exclusieve publiciteitsrechten verwerven.

Het Amerikaanse wereldpersagentschap UNITED PRESS INTERNATIONAL (UPI) zit in slechte papieren, zelfs in die mate dat in april een CONCORDAAT werd aangevraagd. In de week die aan deze beslissing voorafging voerde het bestuur van UPI onderhandelingen met de belangrijkste schuldeisers, teneinde de schuldvorderingen om te zetten in aandelen in het bedrijf. Toen de besprekingen echter spaak liepen en het bovendien duidelijk was dat de 17 tot 20 miljoen dollar schulden de werking van het agentschap in gevaar dreigden te brengen, ging men over tot de concordataanvraag.

In tegenstelling tot een faillissement wordt bij een concordaat de vennootschap niet opgeheven, maar krijgt ze bescherming tegen haar schuldeisers, waarna de onderneming haar activiteiten kan voortzetten onder leiding van een daartoe aangestelde rechter, die toezicht houdt op de noodzakelijke reorganisatie.

Het is onwaarschijnlijk dat de aanvraag van een concordaat UPI zal doen verdwijnen. Het persagentschap verkeert al 20 jaar in structurele moeilijkheden. De aanvraag moet dan ook eerder gezien worden als een poging van het bestuur om zowel van de schuldeisers als van het personeel concessies af te dwingen. Bovendien zou een opdoeken van UPI aan Associated Press (AP) vrijwel een monopolie in die sector in de VS bezorgen.

Eind april stond de Waalse uitgeverwereld in rep en roer toen bekend werd dat de Franse persmagnaat ROBERT HERSANT de krant 'LA PROVINCE' zou uitgeven. 'La Province' is een regionaal dagblad, dat voornamelijk in de streek van Mons vrij populair is. De eigenaars van de krant besloten af te zien van het uitgeven van de krant bij de 'Société de Presse et d'Édition' (SPE),

voornamelijk omdat Hersant meer interessante voorwaarden bood.

De reacties bleven evenwel niet uit. De andere, door SPE uitgegeven krant 'La Nouvelle Gazette', verspreidde een speciale editie, 'La Nouvelle Gazette de Mons'. Op 19 april besloten de journalisten van 'La Province' uit protest niet te schrijven, zodat er een krant verscheen met 18 witte pagina's, absoluut een verzamelaarsdroom.

Tenslotte hield Hersant het voor bekeken, en zegde de overname van 'La Province' op.

Op 2 mei 1985 heeft de Vlaamse Raad éénparig het decreet goedgekeurd tot oprichting van de VLAAMSE MEDIARAAD, die naast studiewerk vooral adviezen zal geven over het mediabeleid. Deze Raad zal worden samengesteld volgens de getalsterkte van de (partijpolitieke) fracties in de Vlaamse Raad. Op voorstel van C.V.P.-Volksvertegenwoordigster Miet Smet moet de Media-raad tenminste één derde vrouwen tellen. Verder werd bepaald dat de Raad zal bestaan uit een voorzitter, een algemene vergadering en een comité van deskundigen, dat ten hoogste tien leden telt en dat in de wetenschappelijke instellingen gerecruiteerd zal worden. Een mandaat bij de Media-raad duurt vier jaar en is ten hoogste tweemaal hernieuwbaar.

Het is nu wachten op de effectieve samenstelling van deze Raad.

Eddie Shah, een kleine krantenuitgever uit Manchester, zette in mei j.l. Fleet Street op stelten, toen hij aankondigde de publicatie te overwegen van een GRATIS DAGBLAD. De nieuwe krant zou uitsluitend gefinancierd worden door inkomsten uit reclame. Door gebruik te maken van de nieuwste technologieën, door het drukken van de krant te decentraliseren naar de vijf grootste steden van Groot-Brittannië meent Shah de onderneming zelfs op een winstgevende manier te kunnen opzetten.

Niemand zou Shah ooit ernstig genomen hebben, ware het niet dat hij, tot verbazing van velen, bleek te kunnen rekenen op de steun van de grote banken van Londen. Deze stelden Shah in staat zonder veel moeite 20 miljoen Pond bijeen te brengen. Shahs krant zou gefabriceerd worden door 500 personen, waarvan 160 journalisten. Andere Engelse dagbladen, gebonden als ze zijn door zeer restrictieve overeenkomsten met de journalisten- en drukkersvak-

bonden, kunnen hier enkel van dromen. Het blad zou 7 dagen op 7 verschijnen, waarbij 60% van de publicatie redactioneel materiaal zou bevatten. Bovendien heeft Shah zijn reclametarieven 25% lager gelegd dan deze van de concurrentie.

Andere dagbladen vrezen — terecht, aldus Eddie Shah — dat het op een dergelijke wijze afromen van de reclamemarkt hen voor ernstige moeilijkheden zou kunnen plaatsen.

De zgn. DERDEN krijgen van de Vlaamse Executieve in 1985 120 uur ZENDTIJD. Hier voor wordt een krediet voorzien van 59.478.520 BF. Het grootste gedeelte, nl. 54.878.528 BF wordt onder de zendgemachtigde verenigingen verdeeld in evenredigheid met hun zendtijd, zodat de toelage 457.321 BF per uur uitzending bedraagt.

Wat de KIJKCIJFERS van de partijpolitieke derden betreft, zijn de eerste drie op vrijdagavond (19.20 u): Librado (P.V.V.) met 670.000 kijkers, VNOS (VU) met 545.000 kijkers en NOS (Vlaams Blok) met 415.000 kijkers. Op dinsdagavond (21.45 u) is de kijkdichtheid heel wat minder: Librado gaat hier CDO (C.V.P.) en SOM (SP) vooraf met respectievelijk 155.000, 125.000 en 110.000 Vlaamse kijkers.

Deze cijfers zijn afkomstig van de dienst Kijk- en Luisteronderzoek van de BRT.

't PALLIETERKE vierde op 17 mei j.l. zijn VEERTIGSTE VERJAARDAG. De eerste uitgave dateert immers van 17 mei 1945.

Onder Bruno de Winter startte 't Pallieterke met een oplage van 15.000 exemplaren. Binnen het jaar werd reeds gedrukt op 47.000 exemplaren. Het blad sloeg blijkbaar in bij de min of meer militante Vlaamsgezinden, die eindelijk een uitgave ontdekten die de verdediging op zich nam van de slachtoffers van de soms al te gortige en anti-Vlaamse repressie.

Doorheen de jaren schommelde de oplage tussen 50.000 en 25.000 exemplaren: Het engagement van de redactie had daar vaak mee te maken. Op dit ogenblik is de oplage gestabiliseerd op 30.000.

Het lezerspubliek van 't Pallieterke is naar eigen zeggen zeer uiteenlopend. Antwerpen vormt nog steeds de voornaamste afzetkern.

't Pallieterke heeft er zich altijd op beroemd onafhankelijk te zijn. Als symbool van deze

onafhankelijkheid heeft het blad steeds geweigerd advertenties op te nemen.

In de jaarlijkse PRIJZENSLAG te CANNES ging dit jaar 'Papa is op zakenreis', van de Joegoslavische cineast Emir Kusturica, met de Gouden Palm aan de haal. 'Birdy', van Alan Parker, kreeg de speciale prijs van de jury. De Palm voor de beste vrouwelijke hoofdrol werd toegekend aan twee actrices: Cher, voor haar rol in 'Mask' en de Argentijnse Norma Alexandro. William Hurt ontving de prijs voor de beste mannelijke hoofdrol.

Op het palmares na bracht dit 38e Filmfestival van Cannes, aldus de commentatoren, weinig verrassingen.

In Nederland zijn meer dan duizend JOURNALISTEN werkloos; onder hen twaalf hoofdredacteuren. Dit aantal groeit erg snel, vermits het er drie jaar geleden "slechts" 400 waren en een jaar later 650.

Het Hof van Cassatie velde op 28 mei een ARREST in de ZAAK DE WILDE. Maurice De Wilde was door de Raadkamer naar de correctionele rechtbank verwezen, naar aanleiding van een reeks klachten die tegen hem waren ingediend in verband met 'De Nieuwe Orde'. Het Hof van Cassatie vernietigde evenwel deze beschikking. Zowel de uitzendingen 'De Nieuwe Orde' als het betreffende boek vormen immers, aldus het openbaar ministerie, één geheel. Er is derhalve sprake van een persmisdrijf, een feit dat uitsluitend tot de bevoegdheid van het Hof van Assisen behoort.

Op 3 juni werd de PRIJS van de BELGISCHE DAGBLADEN met 1 frank verhoogd en bedraagt sindsdien 18 franken. De verhoging is, volgens de uitgevers, een gevolg van de stijging van de produktiekosten. Tien jaar geleden kostte een dagblad nog 8 fr. en in 1980 nog 12 fr.

De 9e Kamer van de Antwerpse correctionele rechtbank veroordeelde op maandag 10 juni j.l. vier verantwoordelijke uitbaters van videotheken tot een boete van 30.000 BF

wegens het verhuren van 'I spit on your grave', 'Day of the woman', 'Faces of death', 'Shocking Africa', 'The Beyond', en 'Driller Killer', alle zg. "video nasties".

Uiteindelijk ging het hier om een proefproces. De huidige wetgeving is immers onduidelijk over het al dan niet zedenschennend karakter van gewelddadige videofilms. De term 'goede zeden' werd tot nu toe vrijwel uitsluitend gehanteerd met betrekking tot pornografisch materiaal.

In een omstandig gemotiveerd vonnis stelde de rechtbank dat het begrip 'in strijd met de goede zeden' uitgebreid dient te worden tot het gruwelgeweld dat voorkomt in hoger genoemde titels, vermits dit "gevaarlijk is voor de jeugd en niet-evenwichtige personen".

Deze uitspraak heeft uitsluitend betrekking op de specifieke films die in het vonnis vermeld worden. Niettemin legt zij een duidelijk lacune bloot in de Belgische wetgeving betreffende de bescherming van de openbare orde en goede zeden. Een en ander leidde er toe dat verschillende parlementsleden reeds voorstellen indienden om de verhuur van videofilms, in het bijzonder aan minderjarigen, te reglementeren.

Het KB dat LOKALE RADIO'S toelaat HANDELSRECLAME uit te zenden werd in juni ondertekend door minister van Verkeerswezen De Croo en staatssecretaris voor PTT D'Hondt.

Dit KB bindt het uitzenden van reclame door de lokale radio's aan bepaalde voorwaarden. De reclameboodschappen moeten gegroepeerd zijn in niet-opeenvolgende tijdsblokken van maximum 7 minuten per uur. De totale duur ervan mag tien procent van de globale zendtijd van het station per etmaal niet overschrijden. De uitzendingen moeten voorafgegaan en besloten worden door een kenwijsje of aankondiging. Zij mogen geen politieke, godsdienstige, syndicale, ideologische of filosofische strekking vertonen.

Belangrijk is de bepaling dat de reclameboodschappen geen stereotypering of discriminatie mogen bevatten naar ras, geslacht, filosofische of politieke overtuiging. Deze laatste voorwaarde is zonder meer een primeur voor onze wetgeving.

Guido VERDEYEN, directeur-generaal van de Vlaamse Uitgeversmaatschappij (de krantengroep De Standaard), is de nieuwe

VOORZITTER van de VERENIGING van BELGISCHE DAGBLADUITGEVERS.

In die functie volgt hij Conrad Matrige, directeur-generaal van La Meuse, op. De twee nieuwe ondervoorzitters zijn: Jacques Herman van Le Jour en Romain Van Tongerlo, de nieuwe directeur-generaal van Gazet van Antwerpen.

De verantwoordelijke uitgever van HUMO, Pierre Matthews, heeft een PROCES aangespannen tegen de ALGEMENE VERENIGING VAN BEROEPSJOURNALISTEN VAN BELGIE. Een en ander is een uitloper van de zaak Coenen. De tuchtraad van de AVBB veroordeelde niet enkel Coenen, maar tevens Matthews en Guy Mortier, hoofdredacteur van Humo, omdat zij, aldus de AVBB, hun medewerker onvoldoende hadden geholpen. Matthews betoogt dat de rechtsbedeling voor de AVBB niet ernstig was, dat de vereiste procedure niet werd nageleefd en dat de AVBB hem überhaupt niet kan veroordelen, vermits hij geen journalist is.

Volgens de gegevens van der BRT-Studiedienst was 1984 een POSITIEF KIJKJAAR voor de BRT.

Het gemiddelde kijkvolume voor de Vlaamse Televisie steeg van 59% in 1983 naar 61,7% in 1984. Anderzijds daalde het aandeel van de beide Nederlandse zenders in het kijkvolume van 25% naar 23%. Hierbij dient aangestipt dat 1983 een echt dieptepunt was en dat het kijkvolume voor de BRT in 1984 nog steeds 2,2% minder bedraagt dan in 1983 (63,9%).

Hoewel de belangstelling voor de BRT-televisie in het algemeen vooruitging, daalde zowel de kijkdichtheid als het kijkvolume van het tweede televisienet. Dit houdt wellicht verband met de vele heruitzendingen en met de karige programmatie. Een van de grootste successen in 1984 was de eigen BRT-productie "De Burgemeester van Veurne" naar de roman van Georges Simenon.

Het KABELDECREET, dat een begin moest maken met het doorbreken van het BRT-monopolie, stierf eind juni — begin juli een eerder luidruchtige dood, toen de VU en de SP de "ALARMBEL" luidden. De wet op de Gewestvorming van 3 juli 1971 voorziet immers in een alarmprocedure, wanneer meer dan 1/4 van de leden van de Vlaamse Raad

hun handtekening plaatsen onder een resolutie, waarin een ontwerp-tekst van ideologische of filosofische discriminatie wordt beschuldigd. Overeenkomstig de procedure moet een college, bestaande uit de voorzitters van Kamer, Senaat, Vlaamse Raad en Franse Gemeenschapsraad, zich buigen over de gegrondheid van de resolutie. Toen ook aan deze voorwaarde was voldaan, moesten Kamer en Senaat zich uitspreken over de grond van de zaak.

Terwijl de commissies zich bezighielden met het ontwerp — wat niet zonder meer kon door uiteenlopende verdragende maneuvers van VU en SP — kwam vanuit onverwachte hoek steun voor de motie. De Raad van State verklaarde immers, dat een aantal artikelen van het ontwerp inderdaad een discriminatie op ideologisch of filosofisch gebied konden inhouden.

Het ontwerp van decreet werd evenwel definitief gekelderd toen de regering viel over

het Heizel-drama. De regularisering van de audiovisuele sector werd niet als belangrijk genoeg aangezien om in het pakket van 'dringende aangelegenheden' opgenomen te worden.

Het lijkt duidelijk dat een fundamentele regeling van de Vlaamse audiovisuele bedrijvigheid nog wel enige tijd op zich zal laten wachten.

De RTBF werd in kortgeding veroordeeld, nadat drie Luikse banken een aanklacht hadden ingediend tegen de GEMEENTEKREDIET-SPOTS op de Franstalige televisie. Ze verwetende RTBF, onder het mom van niet-commerciële publiciteit, reclame gemaakt te hebben voor produkten van het Gemeentekrediet. De aangeklaagde reclamespots mogen niet meer uitgezonden worden.

Pas verschenen :

ADVERTEREN BOVEN EN ONDER DE TAALGRENS

Lieve SMEETS

1985, 100 blz., 350 BF.

een uitgave van :

Centrum voor Communicatiewetenschappen
E. Van Evenstraat 2A
B-3000 Leuven